تأثیر برنامه آموزشی ترکیبی بر شایستگی بالینی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان پرستاری اتاق عمل در جراحی لاپاراسکوپی: یک مطالعه شبه‌تجربی

نویسندگان:

مجید باقری[1]، یاسر عادل‌منش[2]، امیرعلی علیزاده[3]، شیوا صادقی میمند[4]، آزاده امیری[2]*، سحر خاکی[2]

[1] گروه اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
[2] کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
[3] مرکز تحقیقات مدیریت سلامت مبتنی بر شواهد، دانشگاه علوم پزشکی مراغه، مراغه، ایران
[4] گروه اتاق عمل، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان،ایران shivasame6274@gmail.com

بخش اصلی

مقدمه

گسترش جراحی‌های کم‌تهاجمی مانند لاپاراسکوپی، نیاز به دانش و مهارت‌های تخصصی در میان اعضای تیم اتاق عمل را افزایش داده است. پرستاران این حوزه باید ضمن تسلط بر تجهیزات و مراحل مراقبت، در محیطی حساس و پیچیده با دقت و هماهنگی عمل کنند؛ ازاین‌رو، تقویت شایستگی بالینی آنان برای پشتیبانی از عملکرد ایمن و مؤثر اهمیت دارد. پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر یک برنامه آموزشی ترکیبی بر شایستگی بالینی و تعهد حرفه‌ای دانشجویان پرستاری اتاق عمل در زمینه جراحی لاپاراسکوپی انجام شد.

روش پژوهش

این مطالعه نیمه‌تجربی با طرح پیش‌آزمون–پس‌آزمون و گروه کنترل، از سپتامبر ۲۰۲۳ تا ژانویه ۲۰۲۴ انجام شد. در مجموع، ۹۴ دانشجوی سال آخر پرستاری اتاق عمل با نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند و در دو گروه مداخله و کنترل، هرکدام شامل ۴۷ نفر، قرار گرفتند. گروه مداخله پنج جلسه آموزش اصول جراحی لاپاراسکوپی را با ترکیبی از یادگیری الکترونیکی، نمایش ویدئویی و روش‌های مشارکتی دریافت کرد؛ آموزش گروه کنترل به‌صورت سخنرانی و ارائه پاورپوینت بود. داده‌ها پیش از مداخله و دو هفته پس از آن با پرسشنامه اطلاعات جمعیت‌شناختی، مقیاس بازنگری‌شده شایستگی ادراک‌شده پری‌اپراتیو (PPCS-R) و مقیاس تعهد حرفه‌ای پرستاری (NPCS) گردآوری شدند.

یافته‌ها

در آغاز مطالعه، میانگین نمرات شایستگی بالینی و تعهد حرفه‌ای در دو گروه تفاوت معناداری نداشت (P< ۰،۰۵). پس از مداخله، میانگین نمره شایستگی بالینی در گروه آموزش ترکیبی به‌طور معناداری بیشتر از گروه کنترل بود (P=۰،۰۰۵). در مقابل، تفاوت میانگین نمرات تعهد حرفه‌ای دو گروه پس از آموزش از نظر آماری معنادار نبود (P=۰،۲۶۱). بنابراین، در این مطالعه اثر قابل‌تشخیصی از برنامه بر شایستگی بالینی مشاهده شد، اما چنین اثری برای تعهد حرفه‌ای تأیید نشد.

نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان می‌دهد آموزش ترکیبی اصول لاپاراسکوپی می‌تواند شایستگی بالینی دانشجویان پرستاری اتاق عمل را در مقایسه با آموزش مبتنی بر سخنرانی و پاورپوینت بهبود دهد. بااین‌حال، در این پژوهش تفاوت معناداری در تعهد حرفه‌ای به دست نیامد؛ بنابراین نباید اثربخشی مداخله بر این پیامد را مفروض دانست. تلفیق محتوای الکترونیکی، نمایش ویدئویی و مشارکت فعال می‌تواند به‌عنوان رویکردی آموزشی برای آموزش مهارت‌های بالینی مورد توجه قرار گیرد. برای ارزیابی پایداری اثر و امکان تعمیم نتایج، انجام مطالعات مشابه با نمونه‌های بزرگ‌تر و در محیط‌های آموزشی متنوع پیشنهاد می‌شود.